

Samenwerken aan een mentaal gezonde samenleving

Jaarverslag 2022

Samenwerken aan een mentaal gezonde samenleving

Jaarverslag 2022

Als de Nederlandse ggz maakten wij in 2021 ons jaarplan voor 2022 zonder dat het regeerakkoord al was bekendgemaakt.

Na publicatie van het regeerakkoord herkenden we hierin veel punten die we bij de informateurs en politieke partijen onder de aandacht brachten, zoals de aandacht voor mentale gezondheid, preventie, jeugd-ggz en domeinoverstijgende samenwerking. Wel maakten we ons grote zorgen over het gebrek aan investeringen in onder andere de jeugdzorg en forensische zorg, en het ontbreken van concrete plannen over domeinoverstijgend werken.

Het was ons en vele anderen duidelijk dat er grote inzet, ambitie en investeringen nodig zouden zijn om de toekomstige uitdagingen in de zorg aan te kunnen. Deze kregen in 2022 vorm in het Integraal Zorgakkoord, GALA, de Aanpak Mentale Gezondheid, het Woonzorgakkoord (WOZO), de Hervormingsagenda jeugd, Een thuis voor iedereen (BZK) en de Samenwerkingsagenda met de VNG. Eind 2022 werd [de Green Deal duurzame zorg](#) getekend.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

In 2022 liep het Hoofdlijnenakkoord ggz af. Het kabinet gaf aan met zorgkoepels een integraal zorgakkoord (IZA) af te willen sluiten, met afspraken over de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg voor de komende jaren. Het IZA heeft tot doel om tot afspraken te komen over de verschillende aanbieders en domeinen heen. Daartoe nodigde het ministerie van VWS een aantal partijen uit om met elkaar in gesprek te gaan, zoals de Nederlandse ggz, NVZ, FMS, LHV, V&VN, ActiZ, VNG en Zorgverzekeraars Nederland. Samen met leden brachten we een stevige en ambitieuze agenda voor de ggz in.

Onze inzet bij de gesprekken over het IZA was ‘de beweging naar de voorkant’. Iedereen moet kunnen rekenen op toegankelijke, goede en betaalbare geestelijke gezondheidszorg; nu en in de toekomst. We willen mensen met (ernstige) psychische problemen tijdig helpen met zorg of ondersteuning die bij hen past.

We behalen de doelen als alle partijen de gemaakte afspraken uit het Integraal Zorgakkoord met elkaar realiseren, en de benodigde randvoorwaarden zoals voldoende financiële middelen en de afspraken met andere partijen en gemeenten zijn geregeld.

Voor het realiseren van onze ambities is het werkplezier van onze medewerkers en het behoud van onze hulpverleners essentieel. We willen dat het aantrekkelijk is en blijft om in de ggz te komen én te blijven werken, vooral ook in de teams die de mensen met complexe hulpvragen behandelen. Daarnaast gaan we intensiever samenwerken met elkaar, en met huisartsen en gemeenten. Samen kijken we welke hulp voor mensen met mentale problemen passend is. Dat kan ggz zorg

door ggz-aanbieders zijn, maar dat hoeft niet altijd. We gaan ook anders werken door bijvoorbeeld mensen vaker digitaal, hybride, in groepen of korter te behandelen.

Uiteraard moet zeer specialistische zorg beschikbaar blijven voor mensen met complexe psychische problemen. Wij maken een overzicht hoeveel van deze cruciale zorg nodig is. We bewaken voldoende beschikbaarheid van deze zorg door goede contracten en het aanpakken van knelpunten. Samen met andere partijen werken we er zo aan dat mensen met psychische klachten minder lang op zorg wachten. We verwachten dat de wachttijd binnen een paar jaar maximaal 5 weken is, als de instroom in de ggz zich ontwikkelt zoals verwacht en we een inspirerende werkomgeving weten te bieden aan onze medewerkers.

“Samen met andere partijen werken we er zo aan dat mensen met psychische klachten minder lang op zorg wachten.”

Na een zeer intensief proces, met talloze vergaderingen van de onderhandelingsdelegatie en vele digitale ledenraadplegingen, stemde de Algemene Ledenvergadering van 18 augustus 2022 in met het akkoord en [tekende de Nederlandse ggz het IZA op 16 september 2022](#). Vervolgens is voortvarend gestart met de implementatie van het akkoord, onder andere door een programmastructuur neer te zetten. De opdracht om een handreiking cruciale ggz te schrijven met onze partners is al gerealiseerd.

We behalen de doelen als alle partijen de gemaakte afspraken uit het Integraal Zorgakkoord met elkaar realiseren, en de benodigde randvoorwaarden zoals voldoende financiële middelen en de afspraken met andere partijen en gemeenten zijn geregeld. Ook een invulling van de samenwerkingagenda tussen de Nederlandse ggz en VNG hoort daarbij.

Belangenbehartiging: Thema's met een stevige agenda naar de toekomst

Zonder mensen geen zorg

Het bieden en in stand houden van goede arbeidsvoorwaarden voor ons personeel in de ggz is een essentiële randvoorwaarde. Met het afsluiten van een nieuwe cao legden we een uitnodigend pakket aan arbeidsvoorwaarden neer waardoor het aantrekkelijk blijft om in de ggz te komen werken en er te blijven. Dit betekent niet alleen een passende beloning maar ook voldoende ontwikkelmogelijkheden voor medewerkers, aandacht voor balans in relatie tot de toenemende werkdruk en inzetten op het verminderen van in- en externe regeldruk.

In de loop van 2022 werden we geconfronteerd met sterk gestegen kosten voor energie en levensonderhoud, resulterend in een forse koopkrachtdaling voor onze medewerkers.

Na een grondige bestuurlijke heroverweging van de vastgelegde afspraken, met name vanuit de gezichtspunten goed werkgeverschap (passende beloning) en behoud van de relatieve arbeidsmarktpositie, is de uitzonderlijke strategie ingezet om aanvullende beloning af te spreken nog binnen de huidige looptijd van de cao. Dit rekening houdend met de complexiteit van beperkte financiële ruimte bij de ggz-organisaties.

Daarnaast moeten we blijven werken aan een adequaat toekomstbestendig sectoraal arbeidsmarktbeleid, om de schaarste op de arbeidsmarkt in combinatie met de nog steeds toenemende vraag naar zorg te kunnen opvangen.

De nieuw vastgestelde [CAO 2021-2024](#) is in volledigheid beschikbaar gemaakt en geïmplementeerd, inclusief een vernieuwd scholingsaanbod van CAO-trainingen door de Werkgeversservice. De Werkgeversservice geeft leden via de nieuw opgerichte community cao 2021-2024 achtergrondinformatie over de cao, inclusief vraag en antwoord, voorbeelddocumenten en de mogelijkheid voor leden om elkaar onderling te vinden.

Naast vragen over de CAO beantwoordde de Werkgeversservice vragen over wet minimumloon, richtlijn transparante en voorspelbare arbeidsvoorwaarden, wet DBA, betaling van bijzondere diensten, ouderschapsverlof, scholingskosten en energiekosten.

Goede arbeidsvoorwaarden, de best mogelijke arbeidsomstandigheden en het stimuleren van professionele ontwikkeling door het bieden van uitdagend ontwikkel- en opleidingsperspectief vonden in 2022 daarnaast in de volgende concrete acties uitwerking: een bijdrage aan [het nieuwe pensioenstelsel](#) en haar governance, mede-vormgeving van een meerjarig sectoraal activiteitenprogramma om duurzame inzetbaarheid te stimuleren op basis van de [MDIEU subsidieregeling](#), het uitwerken en bestuurlijk vaststellen van het strategisch opleidingsbeleid, participatie in het [Landelijk Actieplan Zeggenschap](#), voorbereiding van de branchebrede aanpak [Veiligheid en Agressie](#) in de ggz, uitvoer van het project [24x7 kwaliteit en continuïteit van de ggz](#) en de start van de implementatie van het [Integraal Zorgakkoord](#) rond de thema's arbeidsmarkt, regeldruk en flexibele Inzet.

Zorgprestatie model

Op 1 januari 2022 is het Zorgprestatie model (ZPM) ingevoerd voor de bekostiging van ggz (Zvw) en forensische zorg. Het ZPM had nog veel open einden en ggz-aanbieders konden begin 2022 nog geen declaraties versturen. In de tarieven was de indirecte tijd niet goed verwerkt. Alle betrokkenen leverden veel inspanningen om goede aanvullende afspraken te maken. Niet alles is naar tevredenheid opgelost. Voor zorgaanbieders leverde dit veel extra werk en administratieve lasten op. Er was daarnaast grote onzekerheid of de financiers de financiële gevolgen voldoende compenseren.

Voornaamste probleem bij de ict-implementatie was het kunnen factureren van de prestaties aan de verzekeraars. Samen met de leden agendeerden we de landelijke issues en zochten we naar oplossingen. Resultaat was dat eind 2022 het merendeel van de leden de facturatie daadwerkelijk kon opstarten. De inhaalslag die toen moest worden gemaakt was groot. Goede afspraken over bevoorschotting met de zorgverzekeraars waren en zijn nodig om de liquiditeit op peil te houden.

In 2022 is via verschillende onderzoeken aangetoond dat er problemen waren met de indirecte tijd in de tarieven van het ZPM, [die tot miljoenen verliezen in de ggz dreigden te leiden](#). In opdracht van de Nederlandse ggz en ZN bracht Gupta de hiaten in kaart en agendeerden wij deze hiaten landelijk bij de NZa. Eind 2022 is dit onderzoek door Gupta samen met de NZa herhaald, [met eenzelfde zorgwekkende uitkomst](#). De NZa start vooruitlopend op een regulier kostenonderzoek een productiviteitsonderzoek dat mogelijk tot tariefaanpassingen per 2024 leidt. Ook stelden we samen met ZN een handreiking contractering voor 2022 en 2023 op.

“Samen met de leden agendeerden we de landelijke issues en zochten we naar oplossingen.”

In de landelijke werkgroepen van het ZPM agendeerden we de knelpunten over administratieve lasten. De belangrijkste knelpunten brachten we ook in bij de evaluatie van het ZPM. De doorontwikkeling van de Zorgvraagtypering is in het najaar opgestart en kampte met uitstel van de landelijke dataverzameling door de discussie over de rechtmatigheid.

Wachttijden

De wachttijden in de ggz zijn (te) lang. Vaak wachten de mensen met de ernstigste problemen het langste. Daarnaast stijgt de vraag naar ggz. Als we dit combineren met de problematiek op de arbeidsmarkt, dan moeten we constateren dat we dit als ggz niet alleen kunnen oplossen. Regionale samenwerking met verwijzers en het sociaal domein is van de grond gekomen. We hebben meer budget voor preventie van mentale problematiek nodig. We lobbyen voor domein overstijgende betaaltitels. We moeten de toegankelijkheid van de zorg aan de meest kwetsbare mensen die dat nodig hebben garanderen. In het IZA zijn hier afspraken over gemaakt.

De Nederlandse ggz vervult in 2022 de voorzittersrol in [de landelijke stuurgroep toegankelijkheid en wachttijden](#). Via deze stuurgroep wordt tweemaal per jaar landelijk in beeld gebracht via welke samenwerkingsverbanden partners in de 31 zorgkantorregio's dit complexe probleem aanpakken.

Kwaliteit en Transparantie

Het Landelijk Kwaliteitsstatuut GGZ (LKS) is voor zorgaanbieders een kader voor het eigen kwaliteitsstatuut. De zorgaanbieder laat hiermee zien dat zij de zorg voor hun patiënten goed georganiseerd hebben. In 2022 spanden wij ons in om het LKS uitvoerbaar en werkbaar te laten zijn. Hiervoor maakten we een Handvat Format Landelijk Kwaliteitsstatuut GGZ voor ggz-aanbieders, organiseerden we een uitwisselingssessie voor en door leden en maakten we een cliënten- en naastenversie van het LKS. De veldafpraak Tijdelijke invulling regie behandelarschap 2022 is verlengd voor 2023 (Veldafpraak tijdelijke invulling regiebehandelarschap 2022 (denederlandseggz.nl), in afwachting van afspraken over aanpassing van het LKS.

De Nederlandse ggz en Akwa ggz [onderzochten het gebruik van 5 zorgstandaarden](#). We dachten mee in de implementatieplannen van verschillende kwaliteitsstandaarden (waaronder de Generieke Module Naasten en de Generieke Module Diagnostiek) en waren betrokken bij de nieuwe generieke Module Ervaringsdeskundigheid.

Met MIND, ZN, ZiN en Akwa publiceerden we de indicatorenlijst voor de aanlevering van CQI gegevens ambulante ggz en verslavingszorg.

Het Kwaliteitskader forensische zorg is ontwikkeld, en is ingeschreven bij het Zorginstituut. In het Kwaliteitskader Forensische Zorg beschrijven partijen hun gedeelde visie over goede forensische zorg en hoe die zorg zich kwalitatief kan blijven ontwikkelen.

Na een jarenlang pleidooi van de Nederlandse ggz en Valente zijn er in 2022 afspraken gemaakt met het ministerie van VWS, het ZiN en de zorgkantoren om een Wlz-kwaliteitskader voor de langdurige ggz te maken. Waar herstelgericht werken en positieve gezondheid de laatste paar jaren steeds gangbaarder werden in de langdurige klinische ggz en beschermd wonen, bleef het landelijk kader uit. De bedoeling is om vanaf 2025 met het kwaliteitskader in de praktijk te gaan werken.

Sociaal domein en langdurige zorg

In 2022 troffen de Nederlandse ggz, het ministerie van VWS, het ZiN, de NZa, de zorgkantoren en de gemeenten de laatste voorbereidingen voor het regelen van de consultatiefunctie in het sociaal domein per 1 januari 2024. Er komt hiervoor een nieuwe prestatie in het zorgprestatieproces met een vrij onderhandelbaar tarief voor zorgaanbieders en verzekeraars. De consultatiefunctie draagt bij aan passende zorg, zoals bedoeld in het Integraal Zorgakkoord. De ggz is laagdrempelig in te schakelen in situaties waarin partners in het sociaal domein vragen hebben over hoe om te gaan met iemand die in psychische nood verkeert of dreigt te geraken. Het gaat hierbij om mensen die nog niet bekend zijn bij de ggz.

De Nederlandse ggz heeft zich in het najaar van 2022 fel gekant tegen het korten op de tarieven voor beschermd ggz-wonen door het ministerie van VWS. Zo'n tariefkorting zou betekenen dat sommige ggz-cliënten in de Wlz geen aanspraak meer zouden kunnen maken op zorg waar zij vanwege hun psychische aandoening recht op hebben. De gezamenlijke bezwaren van het werkveld zorgden ervoor dat de bewindspersonen de tariefmaatregel hebben uitgesteld tot 1 april 2023, om te bekijken welke alternatieven er zijn om de instroom in de Wlz voor de ggz te beperken. De Nederlandse ggz nam in het eerste kwartaal van 2023 actief deel aan brainstormsessies en voorstellen hiervoor en zet erop in dat de tariefmaatregel definitief van tafel gaat.

Na de kort gedingen tegen de zorgkantoren in 2020 en 2021 over de Wlz-tarieven heeft de Nederlandse ggz samen met Valente in 2022 de banden met ZN en de zorgkantoren aangehaald. We voerden gesprekken over de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de langdurig klinische ggz en beschermd wonen in de Wlz. De uitkomsten hiervan leggen we in het voorjaar van 2023 voor aan de leden van de Nederlandse ggz.

De Nederlandse ggz was betrokken bij de bespreking van alternatieven op het wetsvoorstel over het woonplaatsbeginsel en de doordecentralisatie van beschermd wonen. We hebben gepleit voor het beter waarborgen van de rechten van cliënten, voor het overeind houden van de landelijke toe-

gang voor bijzondere doelgroepen, voor meerjarige contracten en voor een representatiemodel, waarbij één gemeente namens een hele regio onderhandelt met zorgaanbieders. In het najaar van 2022 bleek dat het ministerie hier ondanks eerdere toezeggingen niets mee gedaan heeft. Daarom startte de Nederlandse ggz samen met Valente en MIND een politieke lobby om dit wetsvoorstel alsnog te amenderen of tegen te houden.

Het kabinet presenteerde in 2022 een vernieuwde aanpak van dakloosheid voor de komende paar jaar. Huisvesting is de kern, in samenhang met de financiële problematiek van mensen die dakloos zijn of dreigen te raken. Bij de aanpak zijn ervaringsdeskundigen betrokken. De Nederlandse ggz doet actief aan mee aan het nationaal actieplan dakloosheid. Het gaat met name om het versterken van de bestaanszekerheid, preventie, wonen eerst (!) met passende ondersteuning zo lang als nodig is, het intensiever betrekken van ervaringsdeskundigen bij lokaal en landelijk beleid en speciale aandacht voor relatief kwetsbare groepen als jongeren, de groep LHBTIQ+ en dakloze EU-burgers. In december 2022 ondertekende de Nederlandse ggz de bestuurlijke afspraken hierover.

We namen deel aan de voorbereidingen op het NZa-kostenonderzoek naar de modulaire Wlz-zorgprestaties in 2023. Deze modulaire prestaties (nu nog exclusief ggz-behandeling en algemeen medische zorg) komen met name voor in beschermd wonen. De Nederlandse ggz pleit ervoor niet alleen te kijken naar wat zorgaanbieders aan deze zorg hebben uitgegeven, maar ook aandacht te hebben voor de kwaliteit van de zorg die zij hebben geleverd, dus voor herstelgericht werken volgens de principes van positieve gezondheid. Maar dit gaat volgens de NZa niet lukken zonder een vastgesteld Wlz-kwaliteitskader voor de ggz. De Nederlandse ggz echter blijft hier op hameren, want hoe weet je anders of zorgaanbieders te veel of te weinig aan woonzorg uitgeven? De gesprekken hierover zijn nog gaande.

In de langdurige klinische ggz wordt op veel plekken steeds meer herstelgericht gewerkt, dat wil zeggen dat de teams op de verblijfsafdelingen cliënten met een ernstige psychische aandoening actief ondersteunen bij hun persoonlijk en maatschappelijk herstel. De ggz heeft daarvoor het ART-model ontwikkeld, de 'Active Recovery Triade'. We deden onderzoek naar de impact van zes organisatiefactoren op de mate van herstelgericht werken. De resultaten worden betrokken bij de gesprekken van de Nederlandse ggz met de zorgkantoren en de NZa over het verder optimaliseren van de langdurig klinische zorg voor mensen met ernstige psychische aandoeningen.

Informatiebeleid en wetgeving

In 2022 publiceerden we ons visiedocument: '[De geestelijke gezondheidszorg als digitaal ecosysteem. Strategische noodzaak én kans om toekomstbestendig zorg te blijven leveren.](#)' Deze visie was behulpzaam bij de IZA onderhandelingen op gebied van gegevensuitwisseling en digitaal / hybride werken.

We voltooiden in 2022 het [VIPP GGZ traject](#), gericht op het beter inzicht geven aan patiënten in hun gezondheid, eenduidigheid in verslaglegging, de uitwisseling van gegevens, het vergroten van de medicatieveiligheid en het stimuleren van e-health. Met VWS zijn we in gesprek over de mogelijkheden voor een vervolg.

We leverden in nauwe samenwerking met de NVVP, en vaak ook het OM en de V&VN, onze input bij de wetsevaluatie Wvvgz. Deze input zien we terug in de formele evaluatie en hopen we weerspiegeld te zien in wetsaanpassingen.

Het juristenteam van de Nederlandse ggz zette zich ook het afgelopen jaar, samen met onze leden en relevante stakeholders, in voor advisering, belangenbehartiging en lobby op juridisch vlak, bij nieuwe en geldende wetgeving, wetsevaluaties en wetsconsultaties. We zien een toenemend aantal vragen over uitwisseling van (bijzondere) persoonsgegevens. Ook zat opnieuw veel inzet op de gevolgen voor de praktijk van de Wet verplichte ggz. We faciliteerden diverse netwerken: het netwerk instellingsjuristen, de intervisiegroep van medewerkers van Bureau Geneesheer-directeur, het netwerk functionarissen gegevensbescherming, de klankbordgroep forensische juristen en de samenwerking met juristen in BOZ-verband. In 2022 startten we het netwerk juristen jeugd.

Belangenbehartiging forensische zorg en jeugd

We leverden met onze leden een intensieve bijdrage aan de totstandkoming van de Hervormingsagenda Jeugd. Op de onderwerpen regionalisering en reikwijdte/toegang legden we vanuit de BGZJ duidelijke visies neer bij het Rijk. Helaas heeft al die inspanning nog niet geleid tot een definitieve tekst van de hervormingsagenda, met name als gevolg van de discussie tussen Rijk en gemeenten over de financiële randvoorwaarden. In 2022 maakten we een nieuwe start met het (structurele) winning team jeugd, waarbij de onderwerpen dataverzameling, arbeidsmarkt en de hervormingsagenda op de agenda stonden.

Het Forensisch Netwerk en het FZ-beraad zetten zich actief en succesvol in voor de lobby voor de forensische zorg. Zo is er afgelopen jaar onder andere gewerkt aan:

- Het doorontwikkelen van het FZ-beraad als achterban voor de forensische zorg van de Nederlandse ggz en het Forensisch Netwerk als samenwerkingsverband tussen de branches; Valente, VGN en de Nederlandse ggz. Ook TBS Nederland en Verslavingskunde Nederland participeren in het Forensisch Netwerk.
- De uitwerking van, indiening bij het Zorginstituut, en het verkrijgen van financiering voor het Kwaliteitskader Forensische zorg en de implementatie hiervan.
- Een succesvolle lobby voor het voorkomen van de voorgenomen bezuinigingen op het forensisch beschermd wonen en de ambulante forensische zorg, door DJI in de forensische zorg. Dit was aanleiding om op ons initiatief met een [gemeenschappelijke bundel te komen](#).
- Het in kaart brengen van de problemen en het vinden van oplossingen rondom de capaciteit in de (overige) Forensische Zorg (project 'Grip op capaciteit', met DJI), om in de toekomst optimaal de capaciteit te benutten en kwalitatief goede FZ te blijven verlenen.
- Veranderingen in het stelsel op het gebied van indicatiestelling forensische zorg en plaatsing forensische zorg. De Nederlandse ggz neemt actief deel aan de projecten die hiervoor lopen en onderdeel zijn van de Bestuurlijke Agenda Forensische Zorg.

Waardenetwerken in ontwikkeling

Het **Waardenetwerk Mentale gezondheid** presenteerde samen met het waardenetwerk Volwaardig burgerschap een visie op het versterken van mentale gezondheid. Mentale gezondheid en weerbaarheid zijn van essentieel maatschappelijk belang en een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid. Hierbij spelen de ggz-aanbieders een rol, maar zij zijn zeker niet de enige. De visie richt zich op de beweging van ziekte naar gezondheid, van nazorg naar voorzorg, het breed en integraal kijken naar degene die zorg of hulp vraagt, samenwerken met andere domeinen, innoveren en anders werken en het stimuleren van ontwikkelen van zelfzorgaanbod, peersupport en het normaliseren van mentale klachten passend bij 'het leven'. Dit draagt bij aan de toegankelijkheid en de betaalbaarheid van de ggz-zorg. Deze visie sluit aan op de kerngedachten van het IZA, het GALA, het Preventieakkoord en de Aanpak Mentale Gezondheid, maar moet nog geconcretiseerd worden in samenspraak met overheden en kernpartners (gemeenten, huisartsen, sociaal werk, de wijkteams, onderwijs, de GGD en met hulp van de Rijksoverheid). Daarop hebben wij ingezet in 2022 en hiermee gaan we verder in 2023.

“Mentale gezondheid en weerbaarheid zijn van essentieel maatschappelijk belang en een brede maatschappelijke verantwoordelijkheid.”

Het **Waardenetwerk Zorg en Veiligheid** ging landelijk en regionaal het gesprek aan met de netwerkpartners over de gezamenlijke waarden en ieders rol in de samenwerking bij de personen met complexe problematiek en onbegrepen en onveilig gedrag. Als middel werd de doorontwikkelde infographic '[De inclusieve maatschappij](#)' gebruikt.

Inzicht in de [capaciteit beveiligde bedden](#) is verbeterd en de samenwerking met de ministeries VWS, J&V en DJI is versterkt. Een nieuwe fase met duidelijke doelen en acties van het Convenant Beveiligde bedden is ingegaan.

In de leernetwerken wisselden professionals kennis uit over de samenwerking met de zorg- en veiligheidshuizen en deelden projectleiders kennis over de implementatie van de levensloopaanpak. Een tijdelijke financiering voor de levensloopaanpak is gerealiseerd, waardoor alle regio's konden starten met de implementatie ervan. Over een structurele financiering voeren we nog gesprekken. We bepaalden mede de koers van het Landelijk Programma personen onbegrepen gedrag: de focus komt op het voorkomen van acute situaties en incidenten door vroegsignalering en door bemoeizorg in de wijken te versterken.

Het **Waardenetwerk Gezond opgroeien** leverde met de leden een intensieve bijdrage aan de totstandkoming van de Hervormingsagenda Jeugd. Samen met de NVvP en het Kenniscentrum KJP rondde het waardenetwerk een verkenning af naar de crisiszorg voor kinderen, waarop Akwa ggz is gestart met een vervolgtraject 'GMAP jeugd'. Het

waardennetwerk gaf een verdere impuls aan gezinsgerichte zorg/gezinsbehandeling en de verbinding tussen het jeugd domein en de volwassen-ggz/verslavingszorg. We sloten aan bij de ontwikkelingen rondom het toekomstscenario jeugd en gezinsbescherming. Inmiddels zijn 11 proeftuinen ingericht waarin we deelnemen.

Binnen de landelijke agenda suïcidepreventie 2021-2025 richtte de actielijn jeugd zich op een lerend netwerk aansluitend bij StroomOP en Supranet, een jeugdhulpbrede werkwijze suïcidepreventie, registratie/ monitoring en bredere implementatie van de aanpak STORM.

Met de andere zorgbranches hebben we ons ingezet voor een betere verbinding tussen jeugdhulp en (passend) onderwijs. We zetten ons actief in in de programma's 'Met andere ogen', de routekaart naar inclusief onderwijs 2035, de Onderwijs-zorg-tafel en de MBO-agenda Passend onderwijs.

Het **Waardenetwerk Volwaardig burgerschap** bood in leernetwerken samenhang en inspiratie op actuele thema's zoals [het belang van werk](#), samenwerken in de wijk, herstelgericht werken en gelijkwaardigheid. Met Sociaal Werk Nederland, InEen en LHV zijn in een gezamenlijke ledenbijeenkomst vier voorbeelden uitgelicht van samenwerken tussen zorgverleners. Als actieve partner in de coalitie leefbare en vitale wijken, vroegen we met 10 landelijke belangenorganisaties aandacht voor samenwerken tussen wonen, zorg en welzijnspartners. Webinars met landelijk en lokale bestuurders zijn terug te kijken op de website van het ministerie van BZK [leefbare-en-vitale-wijken](#). Vanuit de coalitie dachten we mee over het [wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting](#). Er zijn meer woningen nodig voor cliënten die na een opname weer zelfstandig gaan wonen.

“We waren succesvol in het verbinden van mensen en organisaties.”

Het **Waardenetwerk Internationaal verbinden** breidde zich uit met nieuwe internationale partners. Het waardenetwerk droeg bij aan belangenbehartiging rond Europese bewegingen als de European Health Data Space en de European Comprehensive Approach to Mental Health en bouwt dit werk in 2023 verder uit. We breidden onze kennis en connecties rond financieringskansen uit, wat resulteert in meerdere samenwerkingsverzoeken voor huidige EU-Horizon calls. Het verbinden van deze kansen met Nederlandse leden en partners is nog een uitdaging voor 2023.

In september 2022 [bezochten koningin Máxima en minister Ernst Kuipers de Hogg Foundation in Texas](#) door inspanningen van het waardenetwerk. In oktober bezochten we met 30 Nederlandse partners en leden [de Global Leadership Exchange in Dublin](#). Het waardenetwerk werkt toe naar de [organisatie van de Global Leadership Exchange 2024](#), in samenwerking met Nederlandse partners, IIMHL en collega's van de Nederlandse ggz.

Het Waardenetwerk **Verslaving en Gezonde leefstijl** zette zich er in 2022 voor in om leefstijl en aandacht voor problematisch middelengebruik integraal onderdeel te maken van de behandelpraktijk. We waren succesvol in het verbinden van mensen en organisaties; dat leidde tot een flinke groei van het aantal leden van het waardenetwerk tot 70 personen van binnen en buiten de ggz. Samen creëerden we een platform voor de uitwisseling van kennis en de vertaling van deze kennis

naar de behandelpraktijk. We organiseerden goed bezochte webinars over voeding & medicatie, bewegen & mentale gezondheid en hebben het Festival van de Leefstijl opgeschaald en volledig uitverkocht.

Om de kennis van leefstijl zorgbreed te vergroten, werken we samen met Akwa ggz aan de ontwikkeling van de generieke module Gezonde Leefstijl en een update van de richtlijn somatische screening. In 2022 zijn 12 lidorganisaties [volledig rookvrij](#) geworden.

Lobby en zichtbaarheid

Door het proactief benaderen van de politiek, de media en het publiek versterken we onze positie als vereniging en ggz. Veel aandacht in de lobby en kamercontacten kregen de sluitingen van enkele ggz-afdelingen en de discussie over beschikbaarheid cruciale ggz, de wachttijdenproblematiek en het zorgprestatie-model. Ook de financiële positie van ggz-instellingen kwam aan de orde. Wij vragen nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkeling en uitwerking van de hervormingsagenda jeugd via brieven en publicaties.

De druk op de arbeidsmarkt is in de gehele sector voelbaar. Zowel in BOZ-verband, VNO-NCW verband als zelfstandig maken wij onze standpunten kenbaar voor het behoud van professionele autonomie (en dus tegen regeldruk), voor arbeidsmarktcampagnes, het dichten van de loonkloof ([volgens SER rapport](#)), en het stoppen van de uitstroom naar zzp-schap.

In 2022 is de Nederlandse ggz actiever partners op gaan zoeken om aandacht te vragen voor mentale gezondheid en de silo's tussen somatische en mentale preventie te doorbreken. We stuurden brieven en standpunten in bij diverse debatten.

We laten graag de knelpunten en de goede ontwikkelingen in de ggz zien. Er waren diverse werkbezoeken van bewindspersonen en kamerleden bij o.a. onze leden Ggz NHN (samenwerking politie, FACT, FZ), Ggz Delfand, Arkin, Ggz Centraal, Fivoor en Ggz Breburg.

Niet alleen via de lobby, maar ook op andere manieren blijft de zichtbaarheid en het bereik van onze berichtgeving groeien. In 2022 is er door ruim 106.000 gebruikers op [onze website](#) gekeken, dit waren er ruim 53.000 meer dan in 2021. Onze activiteit op social media neemt toe, zo hadden wij op [LinkedIn](#) eind 2022 ruim 49.000 volgers, een stijging van ruim 5.000 vergeleken met eind 2021. Zij reageerden in totaal zo'n 14.000 keer op de berichten van de Nederlandse ggz (likes, commentaar en delen).

In totaal 207 keer kwamen onze woordvoerders in 2022 in actie bij vragen van de pers, proactieve statements en persberichten, en het pitchen van onderwerpen bij de media. De media die ons het beste weten te vinden zijn Zorgvisie/Skipr, ANP en NU.nl, gevolgd door RTL Nieuws, Algemeen Dagblad en de NOS. Er was vooral aandacht voor schoolsluiting vanwege corona, de wachttijden, steeds meer mensen met psychische aandoeningen, het sluiten van onderdelen van ggz-aanbieders en het integraal zorgakkoord. De woordvoerders ondersteunen daarnaast leden bij media-vragen, verstrekken informatie aan studenten en verzorgen advies, factsheets en veel gestelde vragen bij inhoudelijke dossiers.

Ontwikkelingen in bureau en vereniging

Eind 2022 nam directeur Veronique Esman afscheid van de Nederlandse ggz. Tijdens een inhoudelijke en feestelijke bijeenkomst na de Algemene Ledenvergadering van december 2022 bedankten we haar voor het zes jaar zeer kundig, gedreven en vasthoudend leidinggeven aan de organisatie van de Nederlandse ggz. Veronique Esman leverde een grote bijdrage aan de verandering van een traditionele brancheorganisatie naar een moderne netwerkvereniging. In 2022 leverde zij nog een belangrijke bijdrage aan het Integraal Zorgakkoord, onder andere met een stevige impuls voor de domeinoverstijgende samenwerking. Vanaf 1 mei 2023 verwelkomen wij Jeroen Pepers als nieuwe directeur.

“We blijven inzetten op het samen met leden optrekken op de talloze thema’s in de vereniging.”

We blijven inzetten op het samen met leden optrekken op de talloze thema’s in de vereniging. Het organiseren van digitale ledenraadplegingen is een groot succes. We zien dat leden graag online inloggen om input te geven voor de belangenbehartiging. Bij het tot stand komen van het IZA raadpleegden we leden stapsgewijs online over de standpunten, de dilemma’s en de afspraken. Of het nu gaat om de nieuwe CAO, het zorgprestatie­model of de wet verplichte ggz, altijd is de opkomst hoog en betrokken. Zo krijgen we snel een beeld van de koers en accenten die we moeten zetten en kunnen we verhalen vertellen uit de praktijk van onze leden. Een werkwijze die we zeker vasthouden en uitbouwen in de toekomst. Daarnaast blijven we inzetten op het organiseren van fysieke ontmoetingen, vanwege de meerwaarde van het elkaar beter leren kennen en de persoonlijke ontmoeting. Via het relatiebeheer en werkbezoeken gaan we langs bij leden en investeren we in korte lijnen van contact.

We zien ook veel actieve inzet en uitwisseling van kennis tussen leden onderling en tussen leden en de medewerkers van het bureau. Via de waardenetwerken, regieteams en de vele winning teams is dat zichtbaar. Eind 2021 is daar nog een mogelijkheid bijgekomen, namelijk het samenwerken via de [ggz community](#). Eind 2022 zijn er 11 actieve groepen met leden rondom bijvoorbeeld de CAO, zorgprestatie­model, toegankelijke ggz, rookvrije zorg en de waardenetwerken. In 2023 groeit de ggz community verder.

Binnen het bureau gaven we in 2022 structureel invulling aan het tijd- en plaatsbewust werken. Collega’s ervaren het als prettig om gecombineerd thuis en op kantoor te werken en zelf te kunnen indelen waar ze welke werkzaamheden verrichten. Als gevolg van personele wisselingen is de herijking van de meerjarige visie op IT verplaatst naar 2023.

Tot slot

We werken er hard aan dat de ggz op alle fronten gezond is en blijft, of het nu is op het gebied van de arbeidsmarkt en de mentale gezondheid van onze professionals en patiënten, onze bijdrage aan de klimaatopgave of aan de financiële gezondheid van onze leden. Dit zijn domeinoverstijgende opgaven, waarbij veel partijen een rol spelen. Wij werken samen met onze leden en partners om de beste mogelijke geestelijke gezondheid te realiseren, in een inclusieve en veilige samenleving. Samen zijn we de Nederlandse ggz.

samen zijn we **de Nederlandse ggz**

de Nederlandse ggz
Piet Mondriaanplein 25
3812 GZ Amersfoort

t. +31 (0)33 460 89 00
communicatie@deNederlandseggz.nl
www.deNederlandseggz.nl

© de Nederlandse ggz 2023